

**Pulkkisten tulo Oulujärven Erämaahan Lentiiraan
Terttu Pulkinen
Elokuu 2019, Pulkkisten sukuseuran vuosijuhla**

Miksi tahtoo talonpoika,
miksi suuntaa salomaille
parhaan pellon pientareelta
suloiselta Savon maalta?

Kuka keksi Kainuun korven,
Oulujärvelle osasi,
erämaahan eläjäksi,
korven kovan raivaajaksi?

Savon maalle käsky kävi
kylille kaikille annettuna
kuninkaalta kuulutettu,
Ruotsinki' maalta mainittu
sotaan saada suomalaiset
poijat parhaat pientareelta
nuorukaiset ve'en viereltä.

Väkeä värväsi kuningas.
Kotoa kauaksi lähetti,
vuosikausiksi varusti.
Moni ei palannu konsaan.

Entä sitten vihan voima,
jospa riita raju raastoi
naapurienki' välillä,
oman kylän metsämailla?

Paha on eloa jatkaa,
helpompi pakoon päästä,
jos on vihaa pitänyttä,
jos on pahaa tahtonunna.

Seikkailukin suostutteli,
uudet olot houkutteli
nuorisoa nousevata
uutta kansaa kasvavata.

Jos on paljon nuorisoa,
poikia monia talossa,
kuka silloin isännäksi?
Vanhin on vuorossa ensin.

Mitä jääpi nuoremmille,
kun on kaskimaat kaluttu,
kalavedet kalastettu,
pellon pientareet aidattu,
koskipaikatkin padottu.

Ruotsi tahtoi lisämaata,
tahtoi päästä pohjoiselle,
mennä meren rantamalle,
Vienan maille vierahille,
Pohjan perän apajille,
ettei Vanja vallottaisi,
livana omaksi ottais'
Oulujärven erämaita.

Ruotsi voitti taistelussa
maata saalisti so'assa.
Täyssinnässä rauha ratkes'
raja siirtyi syrjemmälle
Oulujärven erämaille.

Saatiin paljon kaskimaita,
metsämaita, suon syrjiä.
Tuli järvet, kalavettä.
Montaki' koskea kovoa.

Vaan ei ollu' asukkaita
eikä taloja, tupasia,
eikä veron maksajia
noilla Pohjolan perillä.

Joku tupa, piilopirtti,
satunnainen saunasuoja:
kalastajien kasaamia,
pohjalaisen panemia,
lappalaisten laittamia,
Vienalaisten viertämiä.

Niinpä käski kuningaskin
mennä sinne asukkaaksi,
veronmaksajaks' vakaaksi
pysyväksi talonpojaksi.

Raivata sai kaskipellot,
kapahauetkin kalastaa,
metsän viljat pyydystää.
Alkuvuodet verottomat.

Siitä lähti Matti-poika
kera toisten nuorukaisten,
kylän vahvojen veikkojen
Savon maalta pohjoiseen.

Taivalsi toisenkin tiiman,
monen pitkän peninkulman
poikajoukko pontevainen,
sukukunta savolainen.
Tavoitti jo Oulujärven,
Kainuun kuulun meren rannan.
Vaan ei taho siihen jäädä,
kun on toiset tulleet sinne,
ehtinehet ennen heitä.

Kuulee siellä tarinoita:
koskemattomat on korvet,
monenki' veden takana.
Kalat hyppii kosken korvass',
metsälinnut männiköissä,
karhut, hirvet hongikoissa,
oravatkin kuusikoissa,
peurat petäjäin takana.

Sinne tahtoo Matti mennä,
kera kasvukumppanien,
luotettujen nuorukaisten.
Rakentaa talonsa korpeen.
Kaskimaita raivaella,
kala-apajat koetella,
ansat asettaa sovussa,
metsästä metsot ja teeret.

Veneet on mukana heillä.
Sopivaa on sou'atella
vesistöjä ve'ätellä
kauaksi itäänki' asti.
Entisille erämaille,
Lappalaisten saalismaille,
Vienan miesten vesiteille.

Näinpä Pulkkisiet tulevat,
heistä Matti ensimmäisnä
Lentiiran järven rantamaille,
uu'en talon tanhuville.

Järven rannat asuttavat,
siellä yhdessä elävät
Sutisten, Mikkosten mukana,
Kyllösten, Seilosten keralla,
Huotarien, Ohtosten ohella.
Lentuan kylän takamailla,
Sotkamon syrjäkylillä.

Sinne Matti talon laittaa,
kantatilansa kohottelee,
Pulkkisten paikan perustaa.

Siihen nousee pirtti ensin
Lentiira-järven rannalle.
Ympärillä metsät laajat,
kalavedet kunnolliset,
kaskimaitakin kovasti.
Kahen järven kannakselle
Änätin aalloille asti.

Kuka lie vaimona Matilla
kun kolme on komiaa poikaa?
Vanhimpana toinen Matti,
sitten vielä Paavo, Yrjö.
Nämä löytyy kirjoistakin,
tyttäristä ei tietoa.

Poika Matti perheen laittaa.
Niin myös Paavo ja Yrjö.
Hyvä on elämän alku
veden viljavan vierustalla.
Taloja on Lentualla
savuja jo kymmenenki',
verokirjassa mainittuja.
Niistä kahessa Pulkkisia.

Matti-pojan perhe kasvaa,
lapsia lie kaheksanki'
elossa aikuiseks' asti.
Viisi niistä potraa poikaa,
kolme tyttöä tomerata.
Kaikki vaimon, miehen löytää
Lentiiran sukujen seasta.

Näistä Pulkkis-heimo kasvaa
Lentiirassa suvun mailla
Pulkkilan tilan pelloilla.
Sieltä sitten levittäytyy
toistenki' kylien kylkeen.
Osa lähtee muille maille,
napuripitäjäin puoleen,
Karjalaanki' rajan taakse
tai takaisin Savon seutuun.

Monta on taloa pystytetty,
monta on haukea haukattu,
monta on oravaa otettu,
monta on pyytä pyy'ystetty,
monta on kaskea kumottu
monta on hautaa poltettu,
tervaa niistä taottuna
Pulkkisten perintömailla.
Kuhmon monilla kylillä.